

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2009 vp

Hallituksen esitys Suomen, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Espanjan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin, Italian, Ranskan, Ruotsin ja Saksan välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä lokakuuta 2009 lähettänyt puolustusvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Suomen, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Espanjan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin, Italian, Ranskan, Ruotsin ja Saksan välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voi-

maansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta (HE 186/2009 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Jouko Tuloisela, puolustusministeriö
- insinöörieversti Tapio Halkola, Pääesikunta.

Lisäksi kirjallisen lausuntonsa on antanut
— ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön, Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön, Australian puolustusministeriön, Espanjan kuningaskunnan puolustusministeriön, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministerin, Italian tasavallan puolustusministeriön, Ranskan tasavallan puolustusministerin, Ruotsin puolustusvoimien ja Saksan liittotasavallan puolustusministeriön välillä allekirjoi-

tetun ohjelmistoradioteknologiaa koskevan COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan sekä lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta.

Pöytäkirja koskee tutkimusyhteistyötä ja standardointia ohjelmistoradioihin liittyvän aaltomuototeknologian alalla. Pöytäkirjassa sovi-taan yleisistä periaatteista siinä tarkoitettujen ohjelmistoradioteknologian alan hankkeiden

käynnistämässä, toteuttamisessa ja hallinnoinnissa.

Pöytäkirja tulee voimaan kahden osapuolen allekirjoituksella. Pöytäkirja allekirjoitettiin kesäkuussa 2009. Pöytäkirjan voimaantulo Suomen osalta edellyttää, että Suomen tasavallan hallitus ilmoittaa muille osapuolille, että se on saattanut loppuun pöytäkirjan voimaansaatmiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet. Pöytäkirja tulee sen jälkeen Suomen osalta voimaan ilmoituksessa mainittuna päivänä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lakiin ehdotetaan otettaviksi säännökset pöytäkirjan mukaisesti vaihdettujen tietojen salassapidosta, Suomen viranomaisen oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja sekä säännökset pöytäkirjan vierailuja koskevien velvoitteiden toteuttamiseksi. Esitykseen sisältyvä lakiehdotus ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti pöytäkirjan kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleistä

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Saadun selvityksen mukaan COALWNW-ohjelmaa koskeva pöytäkirja edellyttää eduskunnan hyväksymistä, koska siihen arvioidaan kuuluvan eduskunnan suostumusta edellyttäviä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Ulkoasiainministeriö on lausunnossaan yhtynyt puolustusministeriön näkemykseen siitä, mitkä sopimusmääräykset on katsottava lainsäädännön alaan kuuluviksi ja siten edellyttävän eduskunnan suostumusta tullakseen voimaan.

Valiokunta pitää tärkeänä eduskunnan oikea-aikaista ja etupainotteista informointia kansainvälisistä puolustusmateriaalialan yhteishankkeista. Valiokunta korostaa, että eduskunnan pitää pystyä ottamaan kantaa tehtävän materiaaliyhteistyön syvyyteen ja laajuuteen. Oleellista on pystyä tunnistamaan jo hyvissä ajoin yksittäisten hankkeiden osalta, vaativatko ne eduskunnan hyväksyntää. Valiokunta huomauttaa,

että se on käsitellyt puolustusvaliokunnan toimialaan kuuluvien yhteisymmärryspöytäkirjojen eduskuntakäsittelyyn liittyviä yleisiä näkökohtia lausunnossaan PuVL 6/2009 vp.

Ohjelmistoradiohankkeen tavoitteet

Saadun selvityksen mukaan ohjelmistoradiota pidetään uudentyypisenä tulevaisuuden viestintäteknologisenä välineenä. Ohjelmistoradioteknologiaa koskevassa ohjelmassa on päämääränä helpokäyttöisten, turvallisten ja ajoneuvon asennettavien liikkuvien sotilasviestintäyhteyksien luominen. Ohjelmistoradiolla voidaan yhdistää aiempia lukuisia eri radioita yhdeksi, ohjelmistoilla muokattavaksi ja määriteltäväksi viestivälineeksi. Ohjelmistoradioiden käytettävyyssalue ulottuu maanpuolustuksen ja sotilaallisen kriisinhallinnan tarpeiden lisäksi myös siviiliviranomaisyhteistyöhön ja siviilikriisinhallintaan.

Hankkeessa mukana olevat maat ovat Suomen lisäksi Ruotsi, Espanja, Iso-Britannia, Italia, Ranska, Saksa, Yhdysvallat ja Australia. Valiokunta huomauttaa, että Suomen yhteistyökumppanit ovat kaikki keskeisiä puolustusmateriaali-tuottajia. Se seikka, että Suomi on mukana tässä hankkeessa, osoittaa valiokunnan mielestä Suomella olevan korkealaatuista osaamista ohjelmistoradioalalla. Tämän osaamisen säilyttäminen ja edelleen kehittäminen hakemalla yhteis-

työkumppaneita sekä unionialueelta että tarvittaessa myös EU:n ulkopuolelta on valiokunnan mielestä Suomen etujen mukaista.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tehtävä ohjelmistoradioyhteistyö hyödyttää puolustusvoimien kansainvälisen yhteistoimintakyvyn kehittämistä. Yhteistyöllä on positiivinen vaikutus myös huoltovarmuuteen. Valiokunta pitää hankkeeseen osallistumisessa tärkeänä myös sitä näkökulmaa, että tehtävä yhteistyö voi avata suomalaiselle puolustusteollisuudelle uusia markkinoita myöhemmässä vaiheessa. Ohjelman alkuvaiheessa pääpaino on viranomaisten välisessä yhteistyössä. Hankkeeseen osallistu-

mista vahvasti puoltava tekijä on myös ohjelmistoradioteknologian sovellettavuus siviiliviranomaisten kesken ja mahdollisuus käyttää tätä teknologiaa siviilikriisinhallinnassa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella puolustusvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun pöytäkirjan ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Korkea-aho /kesk
vpj. Olli Nepponen /kok
jäsen. Thomas Blomqvist /r
Pekka Haavisto /vihr
Juha Hakola /kok
Eero Heinäluoma /sd
Hanna-Leena Hemming /kok

Saara Karhu /sd
Inkeri Kerola /kesk
Jaakko Laakso /vas
Juha Mieto /kesk
Reijo Pääjärvi /kok
Sari Palm /kd
Eero Reijonen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola.